

Міністерство охорони здоров'я України
Полтавський державний медичний університет
Кафедра фізичної та реабілітаційної медицини
Кафедра хірургічної стоматології та щелепно-лицевої хірургії

«УЗГОДЖЕНО»

Гарант освітньо-професійної програми
«Фізична терапія, ерготерапія»
«28» листопада 2024 р.

«ЗАТВЕРДЖЕНО»

Голова вченої ради Навчально-наукового
медичного інституту
Протокол від 29 листопада 2024 р. № 4

СИЛАБУС

ОСНОВИ СТОМАТОЛОГІЇ. ЕРГОТЕРАПІЯ В СТОМАТОЛОГІЇ

обов'язкова

(редакція з урахуванням оновлення ОП «Фізична терапія, ерготерапія»,
відповідно вимог Стандарту, згідно Наказу МОН України від 29.10.24р. №1541)

рівень вищої освіти

галузь знань

спеціальність

спеціалізація

освітня кваліфікація

професійна кваліфікація

форма навчання

курс(и) та семестр(и) вивчення

навчальної дисципліни

перший (бакалаврський)

22 Охорона здоров'я

227 Терапія та реабілітація

227.02 Ерготерапія

бакалавр терапії та реабілітації

асистент ерготерапевта

денна

IV курс, 8 семестр

«УХВАЛЕНО»

на засіданні кафедри фізичної та реабілітаційної
медицини

Протокол від 27 листопада 2024 р. № 6

«УХВАЛЕНО»

на засіданні кафедри хірургічної стоматології
та щелепно-лицевої хірургії

Протокол від 27 листопада 2024 р. № 7

ДАНІ ПРО ВИКЛАДАЧІВ, ЯКІ ВИКЛАДАЮТЬ НАВЧАЛЬНУ ДИСЦИПЛІНУ

Прізвище, ім'я, по батькові викладача (викладачів), науковий ступінь, учене звання	Аветіков Давид Соломонович, доктор медичних наук, професор; Локес Катерина Петрівна, кандидат медичних наук, доцент; Жамардій Валерій Олександрович, доктор педагогічних наук, професор.
Профайл викладача (викладачів)	d.avetikov@pdmu.edu.ua k.lokes@pdmu.edu.ua v.zhamardii@pdmu.edu.ua
Контактний телефон	(067) 775-38-71
Е-mail:	surgstom@pdmu.edu.ua sporthealth@pdmu.edu.ua
Сторінка кафедри на сайті ПДМУ	https://hirstom.pdmu.edu.ua/ https://sport-health.pdmu.edu.ua/

ОСНОВНІ ХАРАКТЕРИСТИКИ ОСВІТНЬОЇ КОМПОНЕНТИ

Обсяг навчальної дисципліни

Кількість кредитів / годин 4/120 із них:

Лекції (год.) – 16

Практичні (семінари) (год.) – 48

Самостійна робота (год.) – 56

Вид контролю: ПМК (підсумковий модульний контроль)

Політика навчальної дисципліни

Політика освітньої компоненти «Основи стоматології. Ерготерапія в стоматології» вибудовується з урахуванням норм законодавства України щодо доброчесності, Статуту Університету, Положень ПДМУ та інших нормативних документів. Навчальна дисципліна ґрунтується на цілях сталого розвитку ООН: 3 – міцне здоров'я, 4 – якісна освіта.

Кафедрами створене якісне та безпечне освітнє середовище: лекції читаються в аудиторіях Університету, які оснащені мультимедійними проєкторами; практичні заняття проходять на базах:

КП «Полтавський обласний центр стоматології – стоматологічна клінічна поліклініка»;

КП «Полтавська обласна клінічна лікарня ім. М. В. Скліфосовського Полтавської обласної ради».

Шановний здобувачу вищої освіти! При опануванні дисципліни ми дотримуємося [Положення про організацію освітнього процесу в Полтавському державному медичному університеті](#) та Правил внутрішнього розпорядку для здобувачів вищої освіти Полтавського державного медичного університету, затверджених Вченою радою ПДМУ від 8.02.2023 р., протокол №5 https://www.pdmu.edu.ua/storage/department-npr/docs_links/ycZUUg0fZUvD4QBZ4a18PWhTNJH8AbU6fANHzFAF.pdf

Здобувачі вищої освіти зобов'язані в повному обсязі оволодіти знаннями, вміннями, практичними навичками та компетентностями з освітньої компоненти «Основи стоматології. Ерготерапія в стоматології». Під час занять здобувачі освіти діють із позицій академічної доброчесності.

Звертаємо увагу! Здобувачам освіти необхідно:

- виконувати графік навчального процесу та вимоги навчального плану;
- в обов'язковому порядку відвідувати всі види навчальних занять, передбачені навчальним планом;
- завчасно приходити на заняття;
- відповідати правилам дрес-коду учасників освітнього процесу;
- дотримуватись правил техніки безпеки;
- вимикати телефон під час занять;
- не залишати заняття без дозволу викладача;
- глибоко та всебічно оволодіти знаннями та вміннями, котрі будуть необхідні майбутньому працівнику високої кваліфікації;
- бути комунікативними та відкритими до знань

Для успішного засвоєння дисципліни необхідно систематично готуватися до практичних занять, виконувати практичні завдання, опрацьовувати теми, що рекомендовані для самостійного вивчення, брати активну участь в обговоренні теми заняття в аудиторії. Ми цінуємо старанність, активність, швидкість та креативність мислення, наполегливість в навчанні.

Викладання освітньої компоненти в особливих умовах (військовий стан, карантин під час пандемії) може здійснюватися за допомогою технологій дистанційного навчання, а саме з використанням платформ Google-класу та Zoom.

Академічна доброчесність є фундаментом сталого розвитку вищої освіти та моральним імперативом для її подальшого вдосконалення. Ми дотримуємося політики академічної доброчесності, визначеної [Положенням про академічну доброчесність здобувачів освіти та співробітників Полтавського державного медичного університету](#) і просимо взаємності.

Політика щодо дотримання принципів академічної доброчесності здобувачів вищої освіти включає:

- самостійне виконання навчальних завдань поточного та підсумкового контролів без використання зовнішніх джерел інформації (наприклад, окрім випадків дозволених викладачем, підготовки практичних завдань під час заняття);

- списування під час контролю знань заборонені (в т.ч. із використанням мобільних девайсів);

- самостійне виконання індивідуальних завдань та коректне оформлення посилань на джерела інформації у разі запозичення ідей, тверджень, відомостей.

Політика щодо дотримання принципів та норм етики та деонтології здобувачами вищої освіти:

- дії у професійних і навчальних ситуаціях із позицій академічної доброчесності та професійної етики та деонтології;

- дотримання правил внутрішнього розпорядку кафедри, бути толерантними, доброзичливим и та виваженими у спілкуванні з викладачами та співробітниками кафедри, медичним персоналом закладу охорони здоров'я;

- усвідомлення значущості прикладів людської поведінки відповідно до норм академічної доброчесності та медичної етики.

Політика щодо відвідування занять здобувачами вищої освіти:

- присутність на всіх заняттях: лекційних, практичних, ПМК є обов'язковим з метою адекватного поточного та підсумкового оцінювання знань.

Політика дедлайну та відпрацювання здобувачами вищої освіти:

- відпрацювання пропущених занять відбувається згідно з Регламентом електронного відпрацювання студентами пропущених занять і незадовільних оцінок, що затверджені у закладі вищої освіти;

- роботи, які здає здобувач вищої освіти з порушенням терміну без поважних причин, оцінюються на нижчу оцінку (75% від максимальної, наприклад, практичні навички);

- перескладання ПМК з метою підвищення оцінки не допускається, окрім ситуацій невиконання програми дисципліни або неявки на підсумковий контроль.

Викладання на кафедрах відбувається відповідно до норм чинного законодавства України та нормативних документів.

У випадку пропуску занять здобувачі освіти діють відповідно

Положення про відпрацювання пропущених занять і незадовільних оцінок здобувачами вищої освіти в Полтавському державному медичному

університеті.

Вивчення модуля передбачає самостійну роботу здобувача вищої освіти, яка регламентована Положенням про організацію самостійної роботи здобувачів вищої освіти у Полтавському державному медичному університеті.

Оцінювання результатів навчання проходить прозоро і відкрито. Керуємося Положенням про організацію та методику проведення оцінювання навчальної діяльності здобувачів вищої освіти в Полтавському державному медичному університеті.

Якщо здобувач освіти не згоден з результатами оцінювання, він має право скористатися рекомендаціями Положення про апеляцію результатів підсумкового контролю знань здобувачів вищої освіти.

При організації освітнього процесу викладачі та здобувачі освіти діють відповідно до:

- Положення про організацію освітнього процесу в Полтавському державному медичному університеті.

- Положення про академічну доброчесність здобувачів вищої освіти та співробітників Полтавському державному медичному університеті

- Правил внутрішнього розпорядку для студентів Полтавського державного медичного університету.

- Положення про організацію та методику проведення оцінювання навчальної діяльності здобувачів вищої освіти в Полтавському державному медичному університеті.

- Положення про організацію самостійної роботи студентів в Полтавському державному медичному університеті.

- Положення про відпрацювання пропущених занять і незадовільних оцінок здобувачами вищої освіти в Полтавському державному медичному університеті.

- Положення про порядок формування індивідуальних освітніх траєкторій здобувачами освіти Полтавського державного медичного університету.

- Положення про порядок перезарахування навчальних дисциплін та визначення академічної різниці.

- Положення про апеляцію результатів підсумкового контролю знань здобувачів вищої освіти.

- Положення про рейтинг здобувачів вищої освіти Полтавського державного медичного університету.

- Положення про матеріальне заохочування за успіхи у навчанні студентів Полтавського державного медичного університету та ін.

Зі всіма наведеними документами можна ознайомитися за посиланням: <https://www.pdmu.edu.ua/n-process/department-npr/normativni-dokumenti>.

У здобувача освіти є можливість долучитися до неформальної освіти на онлайн платформах (наприклад, <http://portal.phc.org.ua/en/>; <https://academy.nszu.gov.ua/>; <https://prometheus.org.ua/>; <https://members.physio-pedia.com/>). Процедура визнання результатів навчання, отриманих у неформальній освіті, відбувається у порядку, визначеному Положенням про визнання результатів навчання, здобутих шляхом неформальної та/або інформальної освіти в Полтавському державному медичному університеті: https://www.pdmu.edu.ua/storage/department-npr/docs_links/fKBks6cPo5jzq0brID6eI7LKTEAcqmrdrjrewYFvL.pdf

Опис навчальної дисципліни (анотація)

Навчальна дисципліна «Основи стоматології. Ерготерапія в стоматології» являє собою адаптовану до потреб сучасної медицини модель університетського курсу, який передбачає набуття кожним здобувачем вищої освіти спеціальних знань, умінь і навичок, загальних та фахових компетентностей передбачених курсом. У процесі навчання здобувачі вищої освіти отримують знання про анатомо-функціональні особливості ротової порожнини та щелепно-лицевої ділянки, провідні синдроми і симптоми у стоматології, методи діагностики, профілактики та лікування основних захворювань даної локалізації, отримують знання та практичні навички з ерготерапії для реабілітації осіб із захворюваннями щелепно-лицевої ділянки та після хірургічних втручань, що сприятиме формуванню клінічного мислення та вмінь розробляти ерготерапевтичний супровід пацієнтів.

Предметом вивчення навчальної дисципліни «Основи стоматології. Ерготерапія в стоматології» є відновлення повсякденної діяльності, самообслуговування та соціальної активності пацієнта з захворюваннями щелепно-лицевої ділянки через використання цілеспрямованих зайняттєвих терапевтичних втручань (праці, побутових і соціальних завдань) з урахуванням знань про будову, функції, захворювання зубощелепної системи людини, методи їх лікування та обмежень, спричинених наслідками оперативних втручань. Основна увага зосереджується не на лікуванні самої патології органа (це завдання лікаря), а на тому, як конкретне захворювання чи операція впливає на якість життя на незалежність пацієнта у виконанні значущих для нього справ.

Пререквізити і постреквізити навчальної дисципліни

Пререквізити. Вивчення освітньої компоненти передбачає попереднє засвоєння здобувачами освіти навчальних дисциплін «Анатомія та фізіологія людини», «Основи практичної діяльності у терапії та реабілітації» «Загальна ознайомча практика за профілем спеціальності» й інтегруються з навчальними

дисциплінами «Патологія» «Професійна етика та деонтологія, теорія і методики фізичного виховання» «Внутрішні та хірургічні хвороби», «Невідкладна долікарська допомога», «Мовленнєва і сенсорна системи та їх порушення. Ерготерапія при порушеннях діяльності зорового та слухового аналізаторів».

Постреквізити. “Основи стоматології. Ерготерапія в стоматології” як навчальна дисципліна:

- забезпечує послідовність та взаємозв’язок з компонентою ОПП циклу практичної підготовки «Клінічна практика з ерготерапії в стоматології», що передбачає інтеграцію викладання з цієї дисципліною та формування умінь застосування знань в процесі подальшого навчання та у професійній діяльності;

- навчає використовувати засоби ерготерапії на практиці для реабілітації пацієнтів після оперативних втручань у ЩЛД та попередження виникнення ускладнень;

- забезпечує попередження передпатологічних станів та патологічних змін, які виникають при стресових навантаженнях, обмеженнях рухової та заняттєвої активності.

Мета та завдання навчальної дисципліни:

Метою викладання ОК «Основи стоматології, ерготерапія в стоматології» – є формування у здобувачів освіти цілісного уявлення про особливості ерготерапії при запальних захворюваннях, пухлиноподібних ураженнях, доброякісних та злоякісних новоутвореннях, ушкодженнях, дефектах та аномаліях розвитку щелепно-лицевої системи для попередження ускладнень оперативних втручань та усунення порушень життєво-важливих функцій, таких як зовнішнє дихання, жування, ковтання, мовлення та міміка тощо, розуміння значення своєчасного застосування засобів ерготерапевтичного супроводу в комплексному лікуванні та реабілітації пацієнтів із захворюваннями щелепно-лицевої ділянки.

Основними завданнями вивчення дисципліни є:

- ознайомити студентів з нормативним регулюванням діяльності ерготерапевта;
- дати студентам знання щодо особливостей перебігу захворювань та хірургічних втручань у щелепно-лицевій ділянці;
- навчити студентів оцінювати стан пацієнтів за МКФ, здійснювати первинне, етапне та заключне реабілітаційне обстеження пацієнтів після хірургічних втручань при захворюваннях порожнини рота, голови та шиї, заповнювати індивідуальний реабілітаційний план та іншу медичну документацію;

- навчити студентів розробляти індивідуальні програми реабілітації з ерготерапії при захворюваннях ЩЛД та після хірургічних втручань;
- сформувати практичні навички проведення індивідуальних занять з ерготерапії при захворюваннях ЩЛД.

Компетентності та результати навчання згідно з освітньо-професійною програмою, формуванню яких сприяє дисципліна (інтегральна, загальні, спеціальні)

Інтегральна:

ІК. Здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми у сфері професійної діяльності ерготерапевта з відновлення активності та участі осіб різних вікових, нозологічних та професійних груп, які стосуються ментальних, сенсорних, нейром'язовоскелетних, кардіореспіраторних та інших функцій організму.

Спеціальні:

СК 02. Здатність інтегрувати у практичну діяльність знання типового розвитку людини, станів здоров'я, медичної термінології та патологічних процесів, які стосуються різних структур та функцій організму, що впливають на заняттєву активність та участь осіб різних вікових та нозологічних груп.

СК 03. Здатність аналізувати і враховувати у практичній діяльності вплив особистих факторів, функцій і структур організму та факторів середовища на заняттєву активність та участь.

СК 04. Здатність застосовувати у практичній діяльності основи теорії ерготерапії та рефлексивне професійне мислення.

СК 06. Здатність виконувати елементи оцінювання, налаштування та навчання користуванню допоміжними засобами реабілітації під супервізією ерготерапевта для покращення функціональної мобільності, пересування у громаді та покращення заняттєвої участі.

Програмні результати навчання згідно з освітньо-професійною програмою, формуванню яких сприяє дисципліна

ПРН 05. Знати та розуміти основи теорії ерготерапії, враховуючи моделі практики ерготерапії (occupational therapy models), рамки практики (frames of reference), засновані на доказах, для вирішення заняттєвих потреб окремих осіб та груп, які отримують послуги ерготерапії.

ПРН 07. Здійснювати заняттєвий аналіз, вміти адаптовувати і застосовувати заняттєву активність у терапевтичний спосіб.

ПРН 09. Навчати пацієнтів/клієнтів безпечному й ефективному використанню допоміжних засобів реабілітації, ортезів, протезів та інших

адаптивних засобів та пристосувань для покращення функціональної мобільності, заняттєвої участі та пересування у громаді.

ПРН 23. Розробляти та використовувати заходи комплексної реабілітації в стоматології відповідно до навичок та умінь за отриманою спеціальністю.

Результати навчання для освітньої компоненти «Основи стоматології. Ерготерапія в стоматології»

по завершенню вивчення навчальної дисципліни здобувачі освіти повинні **знати:**

- анатоמו-функціональні особливості щелепно-лицевої ділянки, що впливають на перебіг захворювань цієї локалізації.
- особливості обстеження хворих із патологією ЩЛД, участь суміжних спеціалістів в обстеженні та складанні лікувально-реабілітаційного плану ведення пацієнтів.
- клінічні прояви та діагностику запальних процесів твердих тканин ЩЛД. Принципи лікування та ерготерапевтичного супроводу пацієнтів.
- клінічні прояви та діагностику запальних процесів м'яких тканин ЩЛД, принципи лікування та ерготерапевтичного супроводу пацієнтів.
- клінічні прояви та діагностику травматичних пошкоджень м'яких тканин ШЛД. Принципи надання допомоги хірургом-стоматологом. Особливості закриття дефектів. роль ерготерапевта у реабілітації пацієнтів на різних етапах загоєння рани.
- клінічні прояви та діагностику травматичних пошкоджень твердих тканин ЩЛД. види переломів кісток лицьового скелету. Роль ерготерапевта у лікуванні хворих. види консервативного та хірургічного лікування.
- клінічні прояви, діагностику, лікування доброякісних та злоякісних новоутворень ЩЛД. Роль ерготерапевта в реабілітації пацієнтів. Адаптації життєво важливих функцій (ковтання, дихання, комунікація) та запобіганні вторинним ускладненням (контрактур, тризм)
- клінічні прояви, діагностику, лікування нейростоматологічних захворювань. Роль ерготерапевта в реабілітації пацієнтів
- клінічні прояви, діагностику, лікування вроджених вад ЩЛД. Фактори розвитку вродженої патології. Класифікація вад, клінічні симптоми, методи лікування, терміни проведення пластичних операцій, принципи реабілітації пацієнтів, роль ерготерапевта в реабілітації пацієнтів.
- клініко-фізіологічне обґрунтування застосування ерготерапії при патології ЩЛД.

- показання та протипоказання до застосування окремих засобів реабілітації при зазначених захворюваннях.
- принципи використання ерготерапії.

вміти:

- зібрати анамнез та провести огляд хворого з патологією ЩЛД.
- складати план комплексної реабілітації пацієнтів із запальними захворюваннями голови та шиї.
- складати план комплексної реабілітації пацієнтів із травмами голови та шиї.
- складати план комплексної реабілітації пацієнтів із онкологічними захворюваннями голови та шиї.
- складати план комплексної реабілітації пацієнтів із нейростоматологічними захворюваннями.
- складати план комплексної реабілітації пацієнтів із захворюваннями скронево-нижньощелепного суглоба.
- складати план комплексної реабілітації пацієнтів після хірургічного усунення порушень прикусу та вродженої аномалій розвитку.
- покращити стан здоров'я, самопочуття, підвищити фізичну самостійність та активність осіб із захворюваннями ЩЛД та після хірургічних втручань;
- застосовувати фізичні вправи, масаж, преформовані фізичні чинники при вказаних захворюваннях;
- аналізувати хід виконання програми ерготерапії, вносити необхідні корективи;
- надавати консультації у межах своєї компетенції та визначати необхідність звертання пацієнтів до інших фахівців сфери охорони здоров'я.

Тематичний план лекцій

№ з/п	Тема заняття	К-ть годин
1	2	3
1.	Особливості щелепно-лицевої ділянки, що впливають на розвиток та перебіг захворювань.	2
2.	Гнійно-запальні процеси у щелепно-лицевій ділянці. Клініка, діагностика, принципи лікування та ерготерапевтичного супроводу.	2
3.	Ушкодження тканин щелепно-лицевої ділянки. Клініка, діагностика, принципи лікування та ерготерапевтичного	2

	супроводу.	
4.	Пухлини та пухлиноподібні утворення щелепно-лицевої ділянки та шиї. Клініка, діагностика, принципи лікування та ерготерапевтичного супроводу.	2
5.	Захворювання й ушкодження нервів щелепно-лицевої ділянки. Захворювання слинних залоз. Клініка, діагностика, принципи лікування та ерготерапевтичного супроводу.	2
6.	Захворювання скронево-нижньощелепного суглоба. Клініка, діагностика, принципи лікування та ерготерапевтичного супроводу.	2
7.	Порушення прикусу та вроджені аномалії розвитку щелеп у дітей. Клініка, діагностика, принципи лікування та ерготерапевтичного супроводу.	2
8.	Реконструктивні і естетичні операції у щелепно-лицевій ділянці. Принципи ерготерапевтичного супроводу.	2
Загальна кількість годин		16

Тематичний план практичних занять

№ п/п	Тема заняття	К-ть годин
1	2	3
1.	Особливості щелепно-лицевої ділянки, що впливають на розвиток та перебіг захворювань. Визначення поняття «Ерготерапія в стоматології», мета і завдання ерготерапії в стоматології, зв'язок між ерготерапією та хірургічною стоматологією і щелепно-лицевою хірургією.	2
2.	Особливості обстеження пацієнтів із патологією ЩЛД, участь суміжних спеціалістів в обстеженні та складанні лікувально-реабілітаційного плану ведення пацієнтів. Оцінка стоматологічного статусу людини, сенсорні адаптації стоматологічного середовища, орально-моторні інтервенції, поширеність опорно-рухових порушень серед стоматологів. Ерготерапія в дитячій стоматології.	2
3.	Ерготерапія при соматичних захворюваннях, що ускладнюють стоматологічне лікування. Стоматологічна та	2

	ерготерапевтична допомога пацієнтам із психічними розладами.	
4.	Технології та інновації в ерготерапії для стоматології. Фундаментальні принципи та обсяг практики ерготерапії у стоматології. Протоколи орофасіальної міофункціональної терапії.	2
5.	Хвороби прорізування зубів. Атипове видалення третіх молярів на верхній та нижній щелепах. Принципи ерготерапевтичного супроводу пацієнтів.	2
6.	Ерготерапевтичний супровід пацієнтів після травматичного видалення зубів.	2
7.	Запальні захворювання ЩЛД: періостит та остеомієліт щелеп. Принципи лікування та ерготерапевтичного супроводу пацієнтів.	2
8.	Запальні захворювання ЩЛД: лімфаденіти, калькульозні сіаладеніти. Принципи лікування та ерготерапевтичного супроводу пацієнтів.	2
9.	Запальні захворювання ЩЛД: Абсцеси і флегмони щелепно-лицевої локалізації. Принципи лікування та ерготерапевтичного супроводу пацієнтів.	2
10.	Оперативні втручання, що проводяться при розлитих гнійних процесах. Алгоритм дій ерготерапевта після хірургічного лікування флегмони дна порожнини рота, ускладненої медіастенітом. Алгоритм дій ерготерапевта після хірургічного лікування одонтогенної флегмони дна порожнини рота. Алгоритм дій ерготерапевта після хірургічного лікування глибокої одонтогенної флегмони шиї.	2
11.	Вогнепальні поранення тканин голови та шиї. Особливості закриття дефектів. Принципи ерготерапевтичного супроводу.	2
12.	Переломи верхньої та нижньої щелеп. Види ортопедичного та хірургічного лікування. Принципи ерготерапевтичного супроводу пацієнтів.	2
13.	Скелетні аномалії прикусу. Ортогнатичні операції. Принципи ерготерапевтичного супроводу пацієнтів. Алгоритм дій ерготерапевта після ортогнатичних операцій на щелепах та після двощелепних оперативних втручань.	2

	Поняття про прогенію та прогнатію.	
14.	Захворювання і травми скронево-нижньощелепного суглоба. Поняття про дисфункцію СНЩС. Принципи лікування та ерготерапевтичного супроводу пацієнтів після оперативних втручань на СНЩС.	2
15.	Нейростоматологічні захворювання: невралгія трійчастого нерва, лицевого нерва, параліч мімічних м'язів. Принципи лікування та ерготерапевтичного супроводу пацієнтів.	2
16.	Бічні і серединні кісти шиї, дермоїдні кісти. Принципи лікування та ерготерапевтичного супроводу пацієнтів. Кісти слинних залоз, кісти щелеп. Принципи лікування та ерготерапевтичного супроводу пацієнтів.	2
17.	Доброякісні новоутворення ЩЛД: атерома, ліпома, фіброма, гемангіома, лімфангіома, рабдоміома, лейоміома. Хвороба Маделунга. Принципи лікування та ерготерапевтичного супроводу пацієнтів.	2
18.	Доброякісні новоутворення нервової тканини. Доброякісні пухлини щелеп. Змішані пухлини слинних залоз. Принципи лікування та ерготерапевтичного супроводу пацієнтів.	2
19.	Злоякісні новоутворення ЩЛД. Раки і саркоми щелеп. Принципи лікування та ерготерапевтичного супроводу пацієнтів в реабілітації пацієнтів.	2
20.	Реконструкція м'яких тканин голови вільними клаптями. Реконструкція щелеп титановими імплантатами. Заміщення скронево-нижньощелепного суглобу біосуглобами.	2
21.	Поняття про косметичні (естетичні) оперативні втручання на голові та шиї. Інволюційний птоз шкіри. Вільна пересадка шкіри. Принципи ерготерапевтичного супроводу пацієнтів.	2
22.	Верхня і нижня блефаропластика, підтяжка шкіри обличчя і шиї (фейс-ліфтинг). Принципи ерготерапевтичного супроводу пацієнтів.	2
23.	Косметична ринопластика та отоластика. Принципи ерготерапевтичного супроводу пацієнтів.	2
24.	Підсумковий модульний контроль	2
	Всього	48

Самостійна робота

№ п/п	Назва теми	Кількість годин
1	Підготовка до практичних занять – теоретична підготовка та відпрацювання практичних навичок	24
2	Самостійне опрацювання тем, що не увійшли до плану аудиторної роботи:	28
2.1	Ерготерапевтичний супровід в реабілітації пацієнтів з функціональними порушеннями, які впливають на їхню здатність виконувати стоматологічні процедури.	4
2.2	Ерготерапевтичний супровід на різних етапах лікування злоякісних утворень голови та шиї.	6
2.3	Патогенез і принципи лікування вогнепальних поранень щелепно-лицевої ділянки в умовах багатопрофільного медичного закладу. Ерготерапевтичний супровід в реабілітації постраждалих.	6
2.4	Ерготерапевтичний супровід в реабілітації пацієнтів із комбінованою радіаційною травмою.	6
2.5.	Ерготерапевтичний супровід в реабілітації пацієнтів з віддаленими ускладненнями травм голови та шиї.	6
3	Підготовка до підсумкового модульного контролю	4
Всього		56

Індивідуальні завдання

- Індивідуальні завдання є однією з форм організації навчання, яке має на меті поглиблення, узагальнення та закріплення знань, які студенти одержують в процесі навчання, а також застосування цих знань на практиці. огляд наукової та методичної літератури відповідно до тематики лекцій, практичних занять;

- написання рефератів;
- участь у науково-дослідній роботі;
- підготовка наукових доповідей на студентські наукові конференції.

Перелік питань для підготовки здобувачів вищої освіти до підсумкового модульного контролю

1. Анатомо-функціональні особливості щелепно-лицевої ділянки, що впливають на перебіг захворювань цієї локалізації.
2. Визначення поняття «Ерготерапія в стоматології», мета і завдання ерготерапії в стоматології, зв'язок між ерготерапією та хірургічною стоматологією і щелепно-лицевою хірургією.

3. Особливості обстеження хворих із патологією ЩЛД, участь суміжних спеціалістів в обстеженні та складанні лікувально-реабілітаційного плану ведення пацієнтів.
4. Ерготерапія при соматичних захворюваннях, що ускладнюють стоматологічне лікування. Стоматологічна та ерготерапевтична допомога пацієнтам із психічними розладами.
5. Ерготерапевтичний супровід в реабілітації пацієнтів з функціональними порушеннями, які впливають на їхню здатність виконувати стоматологічні процедури.
6. Технології та інновації в ерготерапії для стоматології. Фундаментальні принципи та обсяг практики ерготерапії у стоматології. Протоколи орофасіальної міофункціональної терапії.
7. Клінічні прояви та діагностику запальних процесів твердих тканин ЩЛД. Принципи лікування та ерготерапевтичного супроводу пацієнтів.
8. Клінічні прояви та діагностику запальних процесів м'яких тканин ЩЛД. Принципи лікування та ерготерапевтичного супроводу пацієнтів.
9. Оперативні втручання, що проводяться при розлитих гнійних процесах. Алгоритм дій ерготерапевта після хірургічного лікування флегмони дна порожнини рота та глибокої одонтогенної флегмони шиї, ускладненої медіастенітом.
10. Клінічні прояви та діагностику травматичні пошкодження м'яких тканин ЩЛД. Принципи надання допомоги хірургом-стоматологом. Особливості закриття дефектів. Роль ерготерапевта у реабілітації пацієнтів на різних етапах гоєнна рани.
11. Клінічні прояви та діагностику травматичні пошкодження твердих тканин ЩЛД. Види переломів кісток лицьового скелету. Роль ерготерапевта у лікуванні хворих. Види консервативного та хірургічного лікування.
12. Патогенез і принципи лікування вогнепальних поранень щелепно-лицевої ділянки в умовах багатопрофільного медичного закладу. Ерготерапевтичний супровід в реабілітації постраждалих.
13. Ерготерапевтичний супровід в реабілітації пацієнтів з віддаленими ускладненнями травм голови та шиї.
14. Клінічні прояви, діагностика, лікування доброякісних новоутворень ЩЛД. Роль ерготерапевта в реабілітації пацієнтів. Адаптації життєво важливих функцій (ковтання, дихання, комунікація) та запобіганні вторинним ускладненням (контрактур, тризм).
15. Клінічні прояви, діагностика, лікування злоякісних новоутворень ЩЛД. Роль ерготерапевта в реабілітації пацієнтів. Адаптації життєво важливих

функцій (ковтання, дихання, комунікація) та запобіганні вторинним ускладненням (контрактур, тризм).

16. Ерготерапевтичний супровід на різних етапах лікування злоякісних утворень голови та шиї.

17. Клінічні прояви, діагностика, лікування нейростоматологічних захворювань. Роль ерготерапевта в реабілітації пацієнтів.

18. Клінічні прояви, діагностика, лікування захворювань тканин пародонту. Роль ерготерапевта в реабілітації пацієнтів.

19. Клінічні прояви, діагностика, хірургічні методи лікування вроджених вад ЩЛД. Фактори розвитку вродженої патології. Роль ерготерапевта в реабілітації пацієнтів.

20. Пластичні реконструктивні операції після набутих дефектів та деформацій тканин ЩЛД.

21. Пластичні естетичні операції, роль ерготерапевта в реабілітації пацієнтів.

22. Ортогнатичні операції, роль ерготерапевта в реабілітації пацієнтів.

23. Принципи професійної етики та деонтології в стоматології.

Перелік практичних навичок до підсумкового модульного контролю

1. Визначення показань та протипоказань до реабілітації.
2. Складання реабілітаційного маршруту пацієнта;
3. Проведення реабілітаційного обстеження пацієнта, використовуючи анкети, опитувальники, тести, інструментальні методи;
4. Застосовування МКФ у практичній діяльності;
5. Оформлення результатів реабілітаційного обстеження;
6. Складання індивідуального реабілітаційного плану пацієнта;
7. Визначення мети та завдання реабілітації (smart-цілі);
8. Складання плану реабілітаційних втручань;
9. Складання індивідуальних програм реабілітації;
10. Проведення занять з ерготерапії;
11. Оцінювання ефективності реабілітаційних інтервенцій;
12. Визначення необхідних методів реабілітації для пацієнтів різних нозологічних груп.

Форма підсумкового контролю успішності навчання: ПМК

Методи навчання

- вербальні (лекція, пояснення, розповідь, бесіда, інструктаж);
- наочні (спостереження, ілюстрація, демонстрація);
- тематичні дискусії;
- мозковий штурм;

- аналіз конкретних ситуацій (кейс-метод);
- імітаційні завдання;
- презентації;
- тренінги;
- практичні.

Форми і методи оцінювання

- усний контроль;
- письмовий контроль;
- тестовий контроль;
- перевірка сформованості практичних навичок;
- індивідуальний контроль;
- груповий контроль;
- самоконтроль.

Система поточного та підсумкового контролю

Оцінювання результатів навчання здійснюється на принципах об'єктивності, систематичності та системності, плановості, єдності вимог, відкритості, прозорості, доступності та зрозумілості методики оцінювання, з урахуванням індивідуальних можливостей здобувачів вищої освіти.

Контрольні заходи з дисципліни «Основи стоматології. Ерготерапія в стоматології» включають поточний та підсумковий контроль, які регламентуються

«Положенням про організацію та методику проведення оцінювання навчальної діяльності здобувачів вищої освіти в Полтавському державному медичному університеті».

Поточний контроль здійснюється під час проведення практичних занять. Викладач оцінює успішність кожного здобувача вищої освіти відповідно до тематичного плану у формі усного опитування, виконання письмових завдань, тестових завдань, міні-кейсів.

Таблиця 1.

Стандартизовані узагальнені критерії оцінювання знань здобувачів вищої освіти в ПДМУ

За 4-бальною Шкалою	Оцінка в ЕКТС	Критерії оцінювання
5 (відмінно)	A	Здобувач освіти виявляє особливі творчі здібності, вміє самостійно здобувати знання, без допомоги викладача знаходить та опрацьовує необхідну

		інформацію, вміє використовувати набуті знання і вміння для прийняття рішень у нестандартних ситуаціях, переконливо аргументує відповіді, самостійно розкриває власні обдарування і схильності, володіє не менш ніж 90% знань з теми як під час опитування, та усіх видів контролю.
4 (добре)	B	Здобувач освіти вільно володіє вивченим обсягом матеріалу, застосовує його на практиці, вільно розв'язує вправи і задачі у стандартизованих ситуаціях, самостійно виправляє помилки, кількість яких незначна, володіє не менш ніж 85% знань з теми як під час опитування, та усіх видів контролю.
	C	Здобувач освіти вміє зіставляти, узагальнювати, систематизувати інформацію під керівництвом науково-педагогічного працівника, в цілому самостійно застосовувати її на практиці, контролювати власну діяльність; виправляти помилки, серед яких є суттєві, добирати аргументи для підтвердження думок, володіє не менш ніж 75% знань з теми як під час опитування, та усіх видів контролю.
3 (задовільно)	D	Здобувач освіти відтворює значну частину теоретичного матеріалу, виявляє знання і розуміння основних положень з допомогою науково-педагогічного працівника може аналізувати навчальний матеріал, виправляти помилки, серед яких є значна кількість суттєвих, володіє не менш ніж 65% знань з теми як під час опитування, та усіх видів контролю.
	E	Здобувач освіти володіє навчальним матеріалом на рівні вищому за початковий, значну частину його відтворює на репродуктивному рівні. володіє не менш ніж 60% знань з теми як під час опитування, та усіх видів контролю.
2 (незадовільно)	FX	Здобувач освіти володіє матеріалом на рівні окремих фрагментів, що становлять незначну частину матеріалу, володіє менш ніж 60% знань з теми як під час опитування, та усіх видів контролю.
	F	Здобувач освіти володіє матеріалом на рівні елементарного розпізнання і відтворення окремих фактів, елементів, володіє менш ніж 60% знань з теми як під час опитування, та усіх видів контролю.

Дисципліна «Основи стоматології. Ерготерапія в стоматології» оцінюється в формі підсумкового модульного контролю.

Підсумковий модульний контроль (ПМК) здійснюється по завершенню вивчення програмного матеріалу модуля з дисципліни і проводиться на останньому занятті модуля.

Здобувачі вищої освіти, які під час вивчення модуля мали середній бал поточної успішності від 4,50 до 5,0 звільняються від складання ПМК і автоматично (за згодою) отримують підсумкову оцінку відповідно до *таблиці 2*, при цьому присутність здобувача освіти на ПМК є обов'язковою. У разі незгоди з оцінкою, зазначена категорія здобувачів вищої освіти складає ПМК за загальними правилами.

Отримані бали за модуль науково-педагогічний працівник виставляє у «Відомість підсумкового модульного контролю» та індивідуальний навчальний план студента.

Таблиця 2

Уніфікована таблиця відповідності балів за поточну успішність, балам за ПМК, екзамен, та традиційній чотирьохбальній оцінці

Середній бал за поточну успішність (А)	Бали за поточну успішність модуля (А * 24)	Бали ПМК модуля (А*16)	Бали за модуль та/або екзамен (А*24 + А*16)	Категорія ЄКТС	За 4-бальною шкалою
2	48	32	80	F FX	2 незадовільно
2,1	50	34	84		
2,15	52	34	86		
2,2	53	35	88		
2,25	54	36	90		
2,3	55	37	92		
2,35	56	38	94		
2,4	58	38	96		
2,45	59	39	98		
2,5	60	40	100		
2,55	61	41	102		
2,6	62	42	104		
2,65	64	42	106		
2,7	65	43	108		
2,75	66	44	110		
2,8	67	45	112		
2,85	68	46	114		
2,9	70	46	116		
2,95	71	47	118		
3	72	50	122	E	3 задовільно
3,05	73	50	123		
3,1	74	50	124		
3,15	76	50	126		
3,2	77	51	128		

3,25	78	52	130	D		
3,3	79	53	132			
3,35	80	54	134			
3,4	82	54	136			
3,45	83	55	138			
3,5	84	56	140	C		
3,55	85	57	142			
3,6	86	58	144			
3,65	88	58	146			
3,7	89	59	148			
3,75	90	60	150			
3,8	91	61	152			
3,85	92	62	154			
3,9	94	62	156			
3,95	95	63	158			
4	96	64	160			B
4,05	97	65	162			
4,1	98	66	164			
4,15	100	66	166			
4,2	101	67	168			
4,25	102	68	170			
4,3	103	69	172			
4,35	104	70	174			
4,4	106	70	176			
4,45	107	71	178			
4,5	108	72	180	A		
4,55	109	73	182			
4,6	110	74	184			
4,65	112	74	186			
4,7	113	75	188			
4,75	114	76	190			
4,8	115	77	192			
4,85	116	78	194			
4,9	118	78	196			
4,95	119	79	198			
5	120	80	200			

Методичне забезпечення

1. Робоча програма навчальної дисципліни.
2. Силабус.
3. Тести для поточного контролю знань і вмінь здобувачів вищої освіти.
4. Мультимедійні презентації.
5. Добірки навчальних відеофільмів.

Рекомендована література

Базова:

1. Основи фізичної реабілітації, фізичної терапії, ерготерапії: підручник / [Л.О. Вакуленко, В.В. Клапчук, Д.В. Вакуленко та ін.]; за заг.ред. Л.О. Вакуленко, В.В. Клапчука. – Тернопіль : ТНМУ, 2021. – 372 с.
2. Основи реабілітації, фізичної терапії, ерготерапії: підручник / [Л. О. Вакуленко, В. В. Клапчук, Г. В. Прилуцька, Д. В. Вакуленко та ін.]. – Тернопіль: ТДМУ, Укрмедкнига, 2018. –370 с.
3. Майкова Т. В. Ерготерапія : підручник / Т. В. Майкова, Н. І. Пришляк, В. І. Смирнова ; за заг. ред. Т. В. Майкової. – Київ : Медицина, 2021. – 328 с.
4. Основи внутрішньої медицини та фізичної реабілітації / за ред. Швед М.І. – К.: Укрмедкнига, 2021. – 412 с.
5. Швесткова О. Фізична терапія: підручник / Швесткова О., Сладкова П. та кол. – К.:Чеський центр у Києві, 2019. – 272 с.
6. Добровольська Н. А., Юшковська О. Г. та ін. (ред.) Практичні аспекти фізичної терапії та ерготерапії : навчальний посібник. – Одеса : ОНМедУ, 2019.
7. Щелепно-лицева хірургія: підручник. / О. О. Тимофеев. -3-є вид., переробл. та доповн. – К.: ВСВ «Медицина», 2022. – 792 с.

Допоміжна:

1. Фізична та реабілітаційна медицина в клініці внутрішніх хвороб : керівництво / В. О. Малахов [та ін.]; МОЗ України, Харк. мед. акад. післядиплом. освіти, Харк. держ. акад. фіз. культури. – Харків : б. в, 2021. – 323 с.
2. Самойленко В. Б., Яковенко Н. П., Петряшев І. О., та ін. Медична і соціальна реабілітація: підручник. 3-є переробл. і доповн. вид. – Київ: Всеукраїнське спеціалізоване видавництво «Медицина», 2023. – 359 с.
3. Колупаєва А. А., Таранченко О. М. Інклюзія: покроково для педагогів: навч. -метод. посіб. – Київ: Інклюзивна освіта, 2023. – 232 с.
4. Глиняна О. О. та ін. Фізична терапія при хірургічних захворюваннях : навчальний посібник. – Івано-Франківськ, 2019.
5. Анатомія людини: підручник: у 3 т. / А.С. Головацький, В.Г. Черкасов, М.Р. Сапін та ін.. – вид. 6-те, доопрац. – Вінниця: Нова Книга, 2018. – 456 с.:іл..
6. Шевчук Л. В. Застосування ерготерапевтичних підходів у відновленні навичок самообслуговування у дітей з особливими потребами / Л. В. Шевчук // Фізична культура, спорт та здоров'я нації : зб. наук. пр. – 2023. – № 1 (37). – С. 115–121.
7. Кондратюк С. М. Активізація ресурсів особистості – запорука збереження психологічного здоров'я // Дніпровський науковий часопис публічного

управління, психології, права. – 2022. – № 2. – С. 81-85. – УДК 378.147:159.9. – DOI: <https://doi.org/10.51547/ppp.dp.ua/2022.2.13>

8. Фізична, реабілітаційна та спортивна медицина : підручник для студентів і лікарів / В. М. Сокрут [та ін.] ; за заг. ред. В. М. Сокрут ; Всеукр. асоц. фізіотерапевтів та курортологів, Донец. нац. мед. ун-т, Терноп. нац. мед. ун-т ім. І. Я. Горбачевського. - Краматорськ : Каштан, 2019 - Т. 1. - 2019.

9. Атлас бойової хірургічної травми (досвід АТО/ООС) / під загальною ред. В.В. Цимбалюка. - Харків : Колегіум, 2021. – 385с.

10. Клінічна онкологія. Навчальний / За редакцією Ю. В. Москаленко. Суми. Сумський державний університет 2020. 212 с.

11. Фізична медицина та реабілітація за Бреддомом : у 2 т. Т. 1 / Девід К. Чіфу ; пер. з англ. ; наук. ред. пер. О. А. Данилов. – Київ : ВСВ «Медицина», 2020. – 732 с.

12. Фізична медицина та реабілітація за Бреддомом : у 2 т. Т. 2 / Девід К. Чіфу ; пер. з англ. ; наук. ред. пер. О. А. Данилов. – Київ : ВСВ «Медицина», 2020. – 736 с.

13. American Dental Association. Guidelines for dental management of patients with special needs. JADA. 2020;151:199–207.

14. Кафедра фізичної та реабілітаційної медицини / [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://sport-health.pdmu.edu.ua/>

15. Кафедра хірургічної стоматології та щелепно-лицевої хірургії / [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://hirstom.pdmu.edu.ua/>

16. Наукові та методичні здобутки співробітників кафедри фізичної та реабілітаційної медицини ПДМУ / [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://repository.pdmu.edu.ua/handle/123456789/50>

17. Наукові та методичні здобутки співробітників кафедри хірургічної стоматології та щелепно-лицевої хірургії ПДМУ / [Електронний ресурс]. – Режим доступу. <http://repository.pdmu.edu.ua/handle/123456789/53>

Розробники:

к.мед.н., доцент Катерина ЛОКЕС,

д.мед.н., професор Давид АВЕТІКОВ,

д.пед.н., професор Валерій ЖАМАРДІЙ